

MINISTERUL JUSTIȚIEI AL REPUBLICII MOLDOVA
INSPECTORATUL NAȚIONAL DE PROBAȚIUNE

RAPORTUL DE ACTIVITATE
AL INSPECTORATULUI NAȚIONAL DE PROBAȚIUNE
pentru semestrul I al anului 2023

APROBAT:

Viorel SOCHIRCĂ,
Director al INP

A handwritten signature in blue ink, written over a horizontal line.

Chișinău 2023

CUPRINS:

Introducere

- I. Organizarea și coordonarea activității sistemului de probațiune**
- II. Managementul resurselor umane și materiale ale sistemului de probațiune**
- III. Activitatea de probațiune la nivel local**
- IV. Promovarea imaginii și vizibilitatea sistemului de probațiune**
- V. Direcții principale de acțiune pentru următorul semestru al anului 2023**

Sistemul de probațiune

Raport de activitate pentru sem. I anul 2023

MISIUNE

Rolul sistemului de probațiune în Republica Moldova este să contribuie la reintegrarea persoanelor condamnate în societate prin monitorizarea și supravegherea lor în perioada de eliberare condiționată sau sub supraveghere condiționată. Scopul este să reducă recidiva, să asigure aplicarea corectă a pedepselor și măsurilor neprivative de libertate și să promoveze reabilitarea și resocializarea infractorilor. Prin programele de supraveghere și asistență, sistemul de probațiune urmărește să ofere susținere individualizată pentru a îmbunătăți comportamentul infractorilor și a le dezvolta abilitățile necesare pentru o reintegrare eficientă în comunitate. Astfel, sistemul de probațiune contribuie la reducerea numărului de infracțiuni și la creșterea siguranței sociale.

ORGANIZAREA SISTEMULUI DE PROBAȚIUNE

La nivel central – Aparatul Inspectoratului Național de Probațiune (INP) coordonează și gestionează activitatea întregului sistem. Acesta deține 53 de posturi în total, din care 34 sunt ocupate. Aparatul central al INP este structurat în 7 direcții de activitate:

- Direcția juridică,
- Direcția resurse umane,
- Direcția financiară,
- Direcția achiziții publice și patrimoniu,
- Direcția probațiune,
- Direcția activitate analitică,
- Direcția monitorizare electronică.

De asemenea, acesta include Serviciul secretariat și Centrul instructiv-metodic.

La finalul semestrului, la nivel central, INP înregistrează un deficit de personal de 36% raportat la schema de personal.

La nivel local - funcționează 38 de Birouri de probațiune și 3 Inspectorate regionale (centru, nord, sud), subordonate Inspectoratului Național de Probațiune. Personalul de probațiune local este compus din consilieri de probațiune cu statut de funcționari publici. Numărul de funcții publice disponibile la nivel local este de 272 unități, din care, până la data de 30 iunie 2023, au fost ocupate 229 de posturi

La finele perioadei de raportare, la nivel local există un deficit de personal de 15%, raportat la schema de încadrare. (*Anexa nr. 1*)

OBIECTIVELE ANULUI 2023

Obiectivele sistemului de probațiune pentru anul 2023 vizează îmbunătățirea procesului de reabilitare socială a infractorilor, reducerea numărului de persoane încarcerate și modernizarea infrastructurii și metodelor de lucru. Iată principalele obiective pentru anul în curs:

- ✓ Elaborarea Conceptului de executare individualizată a pedepselor neprivative de libertate, de către Grupul de lucru constituit prin Ordinul MJ 305/2022.
- ✓ Elaborarea Clasificatorului funcțiilor, nivelului de studii și condițiilor specifice funcțiilor publice din organele de probațiune.

- ✓ Promovarea către Ministerul Finanțelor a propunerilor privind acordarea sporurilor cu caracter specific personalului din organele de probațiune.
- ✓ Dezvoltarea unui program probațional orientat spre schimbarea comportamentului agresiv și violent pentru adulți.
- ✓ Pilotarea unui program de schimbare cognitiv-comportamentală pentru minori.
- ✓ Crearea unui sistem electronic de management al dosarelor în probațiune.

I. ORGANIZAREA ȘI COORDONAREA ACTIVITĂȚII SISTEMULUI DE PROBAȚIUNE

1.1 Îmbunătățirea cadrului normativ

În calitate de membru al Grupului de lucru, Inspectoratul Național de Probațiune a participat activ la elaborarea *Conceptului privind dezvoltarea pedepselor și măsurilor neprivative de libertate*, care a fost prezentat și aprobat de către membrii GL. Potrivit conceptului, modificările propuse au scopul de a spori discreția consilierului de probațiune în procesul de executare a pedepselor și măsurilor neprivative de libertate și vor aduce legislația națională în concordanță cu recomandările europene referitoare la domeniul probațiunii.

Conceptul descrie ajustări și propuneri de modificări ale Codului penal și cel de executare în scopul respectării convențiilor și tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte și angajamentelor asumate în procesul de integrare europeană.

De asemenea, s-a lucrat la elaborarea propunerilor pentru proiectele de lege pentru mai multe modificări la Codul penal, Codul de procedură penală și Codul de executare. Prin proiectele de lege se propun intervenții ce vizează următoarele aspecte:

- Extinderea aplicabilității alternativelor la pedeapsa cu închisoarea pentru mai multe categorii de infracțiuni.
- Reducerea perioadei de probațiune care se stabilește de instanța de judecată în limitele de la 1 an la 3 ani.
- Completarea art. 90 alin. (6) din Codul penal cu obligații noi, cum ar fi: prezentarea la organul de probațiune la datele fixate de acesta; anunțarea în prealabil, schimbarea locuinței și orice deplasare care depășește 5 zile; finalizarea învățământului obligatoriu, urmarea unui curs de instruire sau de calificare profesională.
- Obligativitatea acordului persoanei condamnate pentru munca neremunerată în folosul comunității în cazurile aplicării obligației persoanelor condamnate cu suspendarea condiționată a executării pedepsei și la liberarea persoanei pentru executarea părții de pedeapsă suspendată condiționat.
- Obligativitatea dispunerii întocmirii referatului prezentențial de evaluare psihosocială a personalității în privința învinutului pentru comiterea actelor de violență în familie, conform Codului penal.
- Transferarea spre executare a pedepsei privative de dreptul de a conduce mijloace de transport sau anularea acestui drept se va asigura de către organele de poliție

De asemenea, în perioada de raportare Inspectoratul Național de Probațiune a înaintat către Ministerul Justiției, proiectul de modificare a Legii nr. 8/2008 cu privire la probațiune și Legii nr. 270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar și Nota informativă la proiect privind acordarea sporurilor cu caracter specific personalului din organele de probațiune.

1.2 Activitatea juridică

În perioada ianuarie-iunie 2023, Direcția juridică a reprezentat INP în instanțe de judecată pe cauzele civile și de contencios administrativ. În total, s-au desfășurat 48 de ședințe de judecată în perioada menționată. Aceste ședințe au avut loc în diferite instanțe și au implicat cazuri civile și de contencios administrativ.

Obiectele cauzelor civile, examinate cu participarea reprezentantului INP, au fost încasarea prejudiciilor materiale, în rezultatul inspecției financiare din 2019 și încasarea prejudiciului material cauzat în legătură cu deteriorarea sau pierderea dispozitivelor electronice. Au fost înaintate 64 de acțiuni civile, perfectate de Direcția juridică.

1.3 Utilizarea și dezvoltarea unor noi instrumente de lucru cu persoanele condamnate

În ultimii ani, eforturile noastre de dezvoltare a sistemului de probațiune și de îmbunătățire a serviciilor destinate persoanelor condamnate au fost susținute de mai multe inițiative și proiecte. Obiectivul nostru a fost să elaborăm noi instrumente de lucru, adaptate nevoilor specifice ale infractorilor și să promovăm reintegrarea socială a acestora.

Una din reușitele înregistrate pentru perioada primului semestru al anului curent este dezvoltarea Programului probațional de asistență psiho-socială a persoanelor consumatoare și dependente de substanțe psiho-active, dezvoltat în parteneriat cu A.O. Uniunea Pentru Echitate și Sănătate, în cadrul Proiectului "Fortificarea durabilă a inițiativelor Uniunii în domeniul umanizării politicilor naționale antidrog" cu suportul financiar al Fundației Soros Moldova. Programul are la bază o abordare complexă a dependenței de droguri și a modalităților de oferire a sprijinului necesar pentru procesul de recuperare. În acest sens, în perioada 3-5 mai a fost organizat atelierul de formare a facilitatorilor. Atelierul organizat în această direcție a fost o experiență interactivă, oferind practicienilor din domeniul probațiunii și organizațiilor neguvernamentale o platformă de schimb de experiență și cunoștințe. Participanții au reușit să-și îmbunătățească abilitățile și competențele în ceea ce privește intervenția psiho-socială în cazul persoanelor dependente de droguri, ceea ce va contribui la îmbunătățirea serviciilor de probațiune în domeniul prevenirii și tratamentului dependenței de droguri. Urmare a atelierului, programul a fost ajustat și definitivat, iar la data de 12 iunie, prin Ordinul INP nr. 21 a fost dispusă pilotarea programului pentru perioada 1 iulie- 31 decembrie 2023 în 11 birouri teritoriale.

Totodată, la demersul Inspectoratului Național de Probațiune, în cadrul proiectului "*Consolidarea reformelor din sistemul penitenciar, de probațiune și de îngrijire a sănătății în instituțiile de tip închis din Republica Moldova*" coordonat de Consiliul Europei, a fost inițiată acțiunea de dezvoltare a unui Program probațional axat pe comportamentul agresiv și violent pentru infractorii adulți aflați în perioada de probație. În acest sens, consultanții Consiliului Europei, Ioan Durnescu și Nadya Ratkovska au elaborat un draft al programului, care a fost discutat în cadrul unui atelier comun cu Grupul de lucru al INP, format din practicieni pentru elaborarea Programului probațional.

În cadrul primei ședințe, specialiștii din cadrul Inspectoratului Național de Probațiune și consultanții Consiliului Europei au discutat intens aspectele cheie ale programului, stabilind abordările și metodologia acestuia. De asemenea, s-au abordat teme precum intervenția în comportamentul agresiv și violent, strategiile de schimbare a acestui comportament și metodele de evaluare a rezultatelor obținute. Participanții au adus în discuție experiențele și cunoștințele lor specifice, contribuind, astfel, la o viziune comună a abordării programului probațional nou.

Grupul de lucru va continua colaborarea și reuniunea în alte ședințe pentru a finaliza Programul probațional, care va contribui la reintegrarea socială a infractorilor adulți, precum și, la prevenirea recidivei, generând astfel o contribuție semnificativă la dezvoltarea sistemului de justiție penală în Republica Moldova.

În vederea consolidării capacităților personalului Inspectoratului Național de Probațiune în furnizarea de servicii de calitate și în promovarea procesului de reabilitare și reintegrare a minorilor în societate, Consiliul European a facilitat un training în perioada 8-9 iunie, dedicat personalului Inspectoratului Național de Probațiune, care lucrează cu copii aflați în conflict cu legea, ce au comis infracțiuni legate de viața sexuală. Scopul acestui training a fost să sporească competențele și abilitățile angajaților în abordarea sensibilă și eficientă a cazurilor de abuz sexual asupra copiilor și a infracțiunilor de exploatare sexuală comise de minori.

În cadrul sesiunilor de instruire, participanții au fost informați cu privire la contextul internațional și orientările Consiliului European în ceea ce privește justiția prietenoasă copiilor, având în vedere etapele dezvoltării cognitive și socio-emoționale ale minorilor și implicațiile acestora în evaluarea riscurilor și procesul de reabilitare. De asemenea, au fost discutate tipologiile și etiologiile infractorilor sexuali, oferindu-se astfel o perspectivă cuprinzătoare asupra problematicii și a modalităților de intervenție eficientă.

Un aspect valoros al acestui training a fost dialogul activ și schimbul de experiență între participanți, care au oferit recomandări relevante. Consultanții Consiliului European au luat în considerare aceste sugestii și vor ajusta materialele de instruire pentru a contribui la îmbunătățirea abilităților și capacităților personalului în lucrul cu minorii care au comis infracțiuni de abuz sexual.

Întrucât copiii reprezintă o categorie vulnerabilă, a fost elaborat mecanism interinstituțional de coordonare, la nivel local, a procesului de reintegrare socială a copiilor în conflict cu legea, elaborat de Fundația Regina Pacis. În acest sens, a fost dispusă pilotarea mecanismului pentru semestrul II al anului curent. Faza de pilotare va dura 6 luni, iar scopul acestuia rezidă în instituirea unui mecanism de monitorizare și analiză ciclică a interacțiunii copilului cu sistemul de justiție.

Prin dezvoltarea și implementarea acestor programe și metode de lucru, contribuim la construirea unui sistem de justiție penală mai eficient și la îmbunătățirea reintegrării sociale a infractorilor, creând astfel un impact pozitiv asupra societății în ansamblu.

1.4 Formarea profesională

În scopul perfecționării continue a abilităților profesionale ale consilierilor de probațiune și în conformitate cu prevederile Legii nr.158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, au fost desfășurate o serie de acțiuni de dezvoltare profesională pe parcursul anului 2023. Astfel, a fost elaborat Planul de dezvoltare profesională a angajaților Inspectoratului Național de Probațiune pentru anul curent, care a fost aprobat prin ordinul nr. 47 din 14 martie 2023. Printre principalele activități desfășurate se numără:

- În perioada ianuarie 2023, a fost organizată o formare continuă intensivă pentru consilierii de probațiune, abordând subiecte importante precum "Executarea pedepselor neprivative de libertate prin prisma hotărârilor judecătorești", "Organizarea activităților de probațiune cu persoanele consumatoare de droguri și tehnici de prevenire" și altele. Aceste sesiuni au avut ca scop consolidarea abilităților specifice de lucru cu infractorii și prevenirea recidivei.
- În luna iunie, a avut loc o sesiune-pilot de instruire inițială a 23 de consilieri de probațiune, cu participarea consultanților din cadrul Consiliului European. Această sesiune a reprezentat un pas important în formarea inițială a consilierilor și a contribuit la testarea și aplicare în practică a materialelor elaborate ce vin în susținerea formatorului și participantului.
- Totodată, 19 funcționari publici din cadrul instituției au participat la diverse cursuri de instruire organizate de Institutul de Administrare Publică. Aceste cursuri au abordat subiecte esențiale, cum ar fi "Management și leadership organizațional", "Elaborarea și evaluarea politicilor publice", "Egalitatea de gen" și altele, care au sprijinit dezvoltarea abilităților de conducere și

luare de decizii în contextul administrației publice, dar și fortificarea cunoștințelor în domeniul public și etică profesională.

- În plus, au avut loc numeroase ateliere și seminare cu tematici diverse, precum "Comunicarea în administrația publică", "Particularitățile salarizării personalului din sectorul bugetar" și "Aplicarea programului de asistență psiho-socială a persoanelor consumatoare și dependente de substanțe psiho-active".

Toate aceste acțiuni au contribuit semnificativ la creșterea profesionalismului consilierilor de probațiune, promovând astfel o justiție mai eficientă și mai umană în Republica Moldova. Prin dezvoltarea abilităților și competențelor angajaților, sistemul de Probațiune poate răspunde mai eficient provocărilor din domeniul probațiunii și își întărește rolul esențial în procesul de reintegrare socială a infractorilor și prevenirea recidivei.

1.5 Implementarea unor parteneriate la nivel național în vederea îmbunătățirii activității de reintegrare socială

În vederea consolidării parteneriatelor și dezvoltării sistemului de probațiune în Republica Moldova au fost întreprinse o serie de acțiuni în colaborare cu parteneri interni și externi. Raportul de activități relevă o serie de inițiative și proiecte demarate, în vederea atingerii obiectivelor stabilite.

Unul dintre proiectele importante este legat de digitalizarea sistemelor corecționale inițiat de către Ministerul Justiției. În acest sens a fost elaborată partea descriptivă a necesității dezvoltării unei baze de date pentru sistemul de probațiune. Această inițiativă vine ca răspuns la nevoile în continuă schimbare ale sistemului și la cerințele tehnologice implementarea căruia va facilita gestionarea cazurilor beneficiarilor și reducerea din activitatea birocratică.

De asemenea, o altă acțiune de importanță majoră a fost misiunea de evaluare a necesităților sistemelor corecționale din Moldova, efectuată de către Serviciul Penitenciar și de Probațiune din Suedia (SPPS). În acest sens, în perioada 1-2 martie a avut loc vizita de lucru a reprezentanților SPPS, în cadrul sesiunilor de lucru reprezentanții INP și ANP sub ghidajul facilitatorilor au identificat și prezentat necesitățile de intervenție ce pot fi acoperite în cadrul proiectului. Urmare a acestui exercițiu de către experți a fost elaborat Raportul de analiză a sistemelor de probațiune și penitenciar din țară.

Consolidarea parteneriatelor a inclus și demersurile pentru încheierea unui parteneriat cu Asociația "Regina Pacis" în vederea pilotării mecanismului intersectorial de lucru cu minorii în conflict cu legea penală la nivel regional. Această colaborare reprezintă un pas important către dezvoltarea unor servicii mai eficiente și adaptate pentru minorii implicați în sistemul judiciar.

Un alt aspect important al consolidării parteneriatelor a fost sprijinul primit de la Consiliul Europei în cadrul Proiectului "Consolidarea reformelor din sistemul penitenciar, de probațiune și de îngrijire a sănătății în instituțiile de tip închis din Republica Moldova". Acesta a facilitat realizarea mai multor acțiuni precum dezvoltarea unor noi programe probaționale, consolidarea capacităților personalului Inspectoratului Național de Probațiune în furnizarea de servicii de calitate și în promovarea procesului de reabilitare și reintegrare a minorilor în societate, cât și a susținut elaborarea documentelor de instruire inițială a consilierilor de probațiune, inclusiv curriculum-ul, manualele pentru formatori și participanți, și a facilitat cursul de instruire pilot pentru consilierii de probațiune debutanți.

De asemenea, a fost redactată o scrisoare către Ministerul Justiției, prin care s-a adus la cunoștință sprijinul financiar confirmat de Ambasada Franței în Republica Moldova pentru organizarea a două misiuni de experți în domeniul probațiunii. Scopul acestei scrisori a fost de a confirma sprijinul din

partea Ministerului Justiției și de a sublinia importanța și angajamentul instituțional în dezvoltarea și consolidarea sistemului de probațiune în Republica Moldova.

II. MANAGEMENTUL RESURSELOR UMANE ȘI MATERIALE A SISTEMULUI DE PROBAȚIUNE

2.1. Recrutarea de personal

Conform ordinului Ministrului Justiției nr.11 din 13 ianuarie 2023, cu privire la unele măsuri privind moratoriul la încadrarea în funcțiile publice, a fost suspendată încadrarea în funcțiile vacante din cadrul Inspectoratului Național de Probațiune pentru 57 unități, cu excepția celor a fost anunțat concurs, în total fiind afectate **24 unități**.

Pe parcursul anului curent au fost angajate **15** persoane (doar în subdiviziunile teritoriale). Aceste angajări au contribuit la suplinirea parțială a locurilor vacante și la menținerea funcționării corespunzătoare a unităților teritoriale.

Totodată, s-au înregistrat **15** demisii, din care 4 persoane din cadrul aparatului central, iar 11 din subdiviziunile teritoriale. Demisiile au impus o adaptare în gestionarea resurselor umane și au determinat recrutări pentru a menține eficiența și continuitatea activităților.

În ceea ce privește evidența actelor administrative, Direcția resurse umane a înregistrat 113 acte administrative de ordin general și 687 acte administrative de ordin personal. Acestea includ documente relevante pentru politica de resurse umane, gestionarea personalului și aplicarea corectă a procedurilor administrative specifice. De asemenea, au fost emise 23 dispoziții pentru a reglementa anumite aspecte specifice legate de organizarea, funcționarea și administrarea activităților în cadrul Inspectoratului Național de probațiune.

2.2. Cariera personalului din sistemul de probațiune

În perioada de referință, Inspectoratul Național de Probațiune a depus eforturi semnificative pentru a asigura un personal calificat și dedicat, conform obiectivului de a avea un sistem de probațiune eficient. Managementul resurselor umane a reprezentat un pilor esențial în atingerea acestui scop.

Pentru a ocupa funcțiile publice vacante, s-au desfășurat concursuri prin care au fost numiți în funcții publice 15 funcționari. Comparativ cu semestrul I al anului 2022, numărul acestora a scăzut cu 14 persoane, ceea ce a reprezentat o provocare pentru echipa de resurse umane.

Procesul de ocupare a funcțiilor publice a fost efectuat în conformitate cu prevederile Legii nr. 158/2008 privind funcția publică și statutul funcționarului public. Astfel, au fost promovați 8 funcționari, 1 funcționar a fost transferat, iar pentru asigurarea interimatului funcțiilor de conducere s-au realizat 17 numiri. Aceste măsuri au avut ca scop asigurarea continuității și stabilității activității sistemului.

În ce privește salarizarea, 39 funcționari publici au primit următoarea treaptă de salarizare, conform prevederilor Legii nr. 270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar. De asemenea, 22 funcționari publici au fost avansați la gradul de calificare imediat superior, ca recunoaștere a performanțelor remarcabile înregistrate urmare a procedurii de evaluare a performanțelor individuale.

În vederea menținerii unui climat de disciplină și responsabilitate, s-au gestionat sancțiunile disciplinare conform art. 211 alin. (2) din Codul Muncii. Astfel, au fost revocate 3 sancțiuni disciplinare, iar termenul sancțiunii disciplinare pentru un funcționar public a expirat.

Inspectoratul Național de Probațiune a acordat o atenție specială formării viitoarei generații de profesioniști din domeniul probațiunii. În acest sens, 25 de studenți au avut oportunitatea de a efectua stagiul de practică în cadrul instituției, dezvoltându-și astfel cunoștințele și abilitățile necesare pentru viitoarea lor carieră profesională.

Mnagementul resurselor umane constituie un element crucial în asigurarea funcționării eficiente a sistemului de probațiune. Prin eforturile depuse în procesul de recrutare, promovare și dezvoltare profesională, instituția urmărește menținerea angajaților motivați și bine pregătiți pentru a îndeplini misiunea sa în asigurarea actului de justiție.

2.3. Dotarea birourilor de probațiune

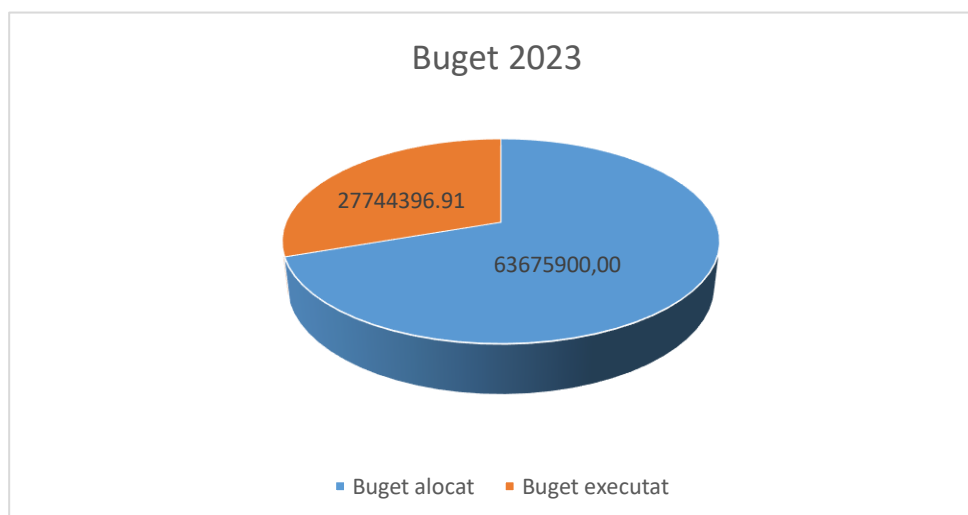
De la începutul anului 2023, s-au întreprins demersuri pentru asigurarea funcționalității birourilor de probațiune prin încheierea unor contracte de comod și locațiune. Astfel, au fost încheiate un total de 9 contracte de comod și 20 de contracte de locațiune, care au contribuit la asigurarea unor locații adecvate pentru desfășurarea activității de probațiune. În plus, sediile a altor 11 birouri de probațiune se află în gestiunea economică a Inspectoratului Național de Probațiune.

În decursul primului semestru, Direcția Achiziții Publice și Patrimoniu a asigurat necesitățile activității de probațiune în funcție de fondurile bugetare aprobate. Au fost încheiate și derulate o serie de contracte pentru diverse servicii, cum ar fi servicii de telefonie mobilă, curățenie, întreținere sedii, întreținere și reparații auto, cursuri de pregătire profesională, servicii de medicină muncii, întreținere IT, furnizare de birotică și papetărie și multe altele.

În total, s-au încheiat și derulat aproximativ 105 achiziții de servicii și produse pentru a asigura buna funcționare a birourilor de probațiune și a răspunde nevoilor specifice ale acestora.

2.4. Executarea bugetului

În vederea funcționării sistemului de probațiune, pentru anul curent au fost preconizate mijloace financiare în sumă de 63.675.900,00 lei. În perioada primului semestru, am înregistrat o execuție bugetară în valoare de 27.744.396,91 lei.

Detaliem distribuția cheltuielilor conform categoriilor:

1. Remunerarea muncii angajaților: 18.386.250,20 lei
2. Plată pentru locația bunurilor patrimoniului public: 1.099.305,69 lei
3. Servicii comunale, reparații curente și alte servicii: 2.799.763,84 lei
4. Active nefinanciare (combustibil, unelte, utilaje, materiale de uz gospodăresc și rechizite de birou, etc.): 639.981,87 lei
5. Indemnizații, cotizații, alte prestații sociale, taxe, amenzi etc.: 585.778

Având în vedere evoluția actuală a execuției bugetare, se recomandă continuarea monitorizării atente a cheltuielilor pentru a asigura o gestionare eficientă și sustenabilă a resurselor financiare, dar și acoperirea tuturor necesităților.

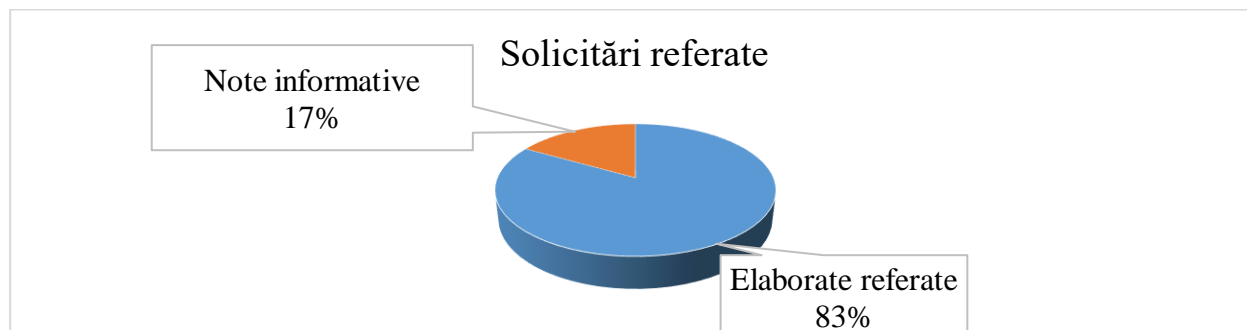
III. ACTIVITATEA DE PROBAȚIUNE LA NIVEL LOCAL

1.1. Principalele activități

Activitatea de probațiune prezentențială în privința subiecților de probațiune

Una dintre dimensiunile esențiale ale activității de probațiune este reprezentată de probațiunea prezentențială, iar elementul cheie al acestei activități este reprezentat de referatul prezentențial.

În perioada analizată, consilierii de probațiune au elaborat un număr de 273 referate și 55 note informative.

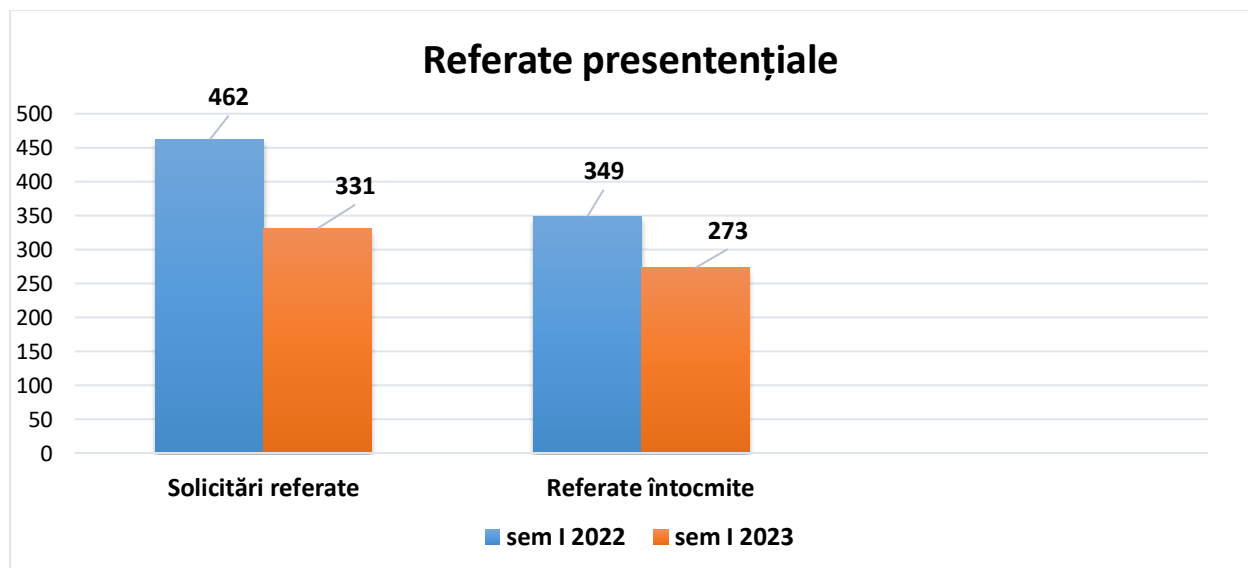
Categoria de vârstă: 266 – minori, 7 – adulți.

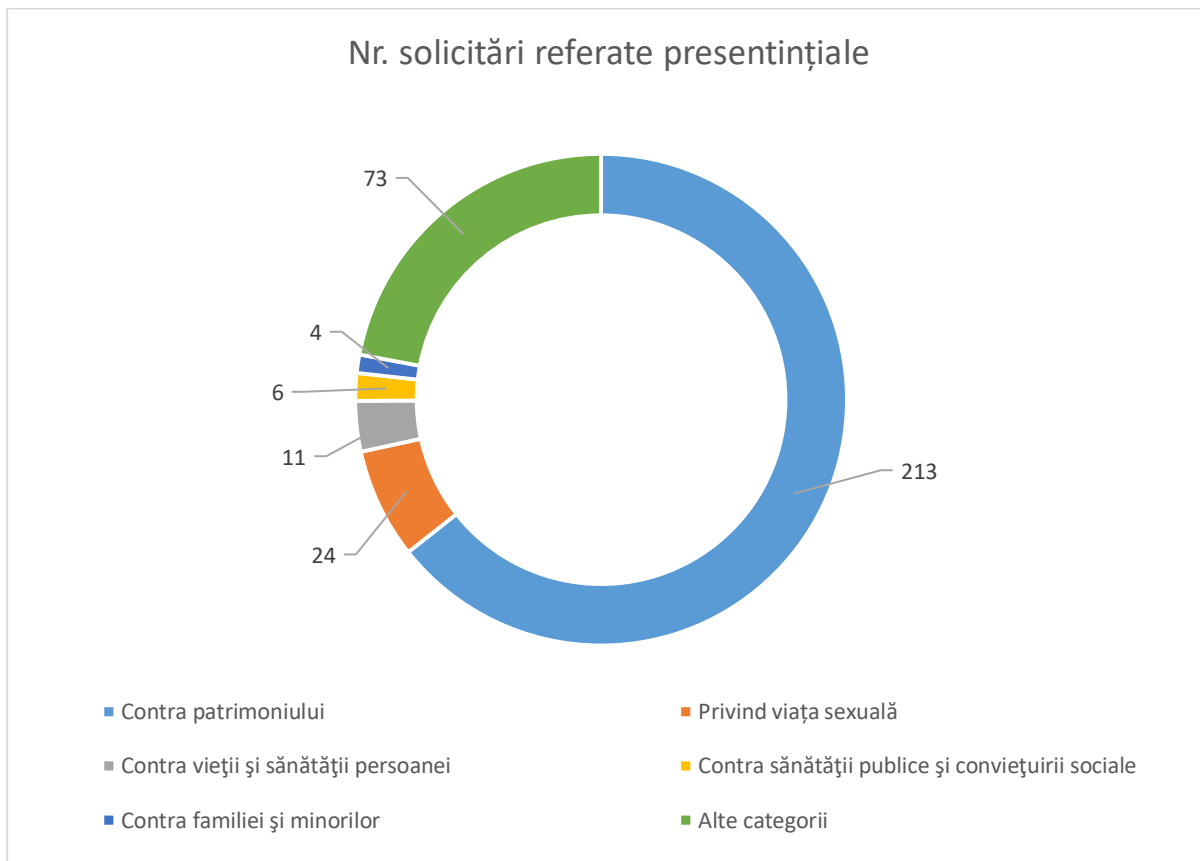
Numărul de referate întocmite dezagregat pe Birouri de Probațiune:

REFERATE ÎNTOCMITE					
1	BP Chișinău	41	20	BP Florești	5
2	BP Cahul	17	21	BP Glodeni	5
3	BP Nisporeni	17	22	BP Bălți	4
4	BP Anenii N	16	23	BP Dondușeni	4
5	BP Hîncești	15	24	BP Drochia	4
6	BP Ialoveni	13	25	BP Leova	3
7	BP Orhei	12	26	BP Ocnița	3
8	BP Telenești	12	27	BP Strășeni	3
9	BP Ungheni	12	28	BP Briceni	2
10	BP Basarab	11	29	BP Cantemir	2
11	BP Sîngerei	9	30	BP Comrat	2
12	BP Călărași	8	31	BP Ceadâr L	2
13	BP Dubăsari	7	32	BP Rîșcani N	2
14	BP Edineț	7	33	BP Cimișlia	1
15	BP Rezina	7	34	BP Fălești	1
16	BP Soroca	7	35	BP Ștefan V	1
17	BP Șoldănești	7	36	BP Taraclia	1
18	BP Căușeni	5	37	BP Bender	0
19	BP Criuleni	5	38	BP Vulcănești	0

Dacă să raportăm numărul de solicitări de referate înregistrate în aceeași perioadă de referință, aceasta se află într-o ușoară descreștere.

Analizând categoriile de infracțiuni pentru care au fost solicitate referatele prezentențiale, se constată că cele mai frecvente solicitări au vizat infracțiuni contra patrimoniului, reprezentând 65% din totalul solicitărilor. De asemenea, au fost solicitate referate în cazul infracțiunilor privind viața sexuală (7%), infracțiunilor contra vieții și sănătății persoanei (3%), infracțiunilor contra sănătății publice și conviețuirii sociale (2%) și infracțiunilor contra familiei și minorilor (1%). De menționat că alte categorii de infracțiuni au generat 22% din solicitări.

În ceea ce privește analiza calitativă a referatelor, aceasta a vizat capacitatea de a întocmi referate presentențiale fiind luate ca criterii aspectele analitice, informative și sintetizarea informației. În urma evaluării calitative, s-a constatat că referatele elaborate conțin informații relevante și detaliate despre personalitatea bănuțitului, învinutului sau inculpatului. Aceste referate au oferit o evaluare profesională a naturii și cauzelor care au condus la comportamentul infracțional al persoanei evaluate, dar și a posibilităților acestora de a se reintegra în societate.

În procesul întocmirii referatului presentințial, se atestă o abordare complexă și personalizată în raport cu făptuitorul, în contextul p.23 din Regulamentul nr. 299 din 02.05.2018, fiind formulate de către consilierul de probațiune concluzii cu privire la oportunitatea sau inoportunitatea aplicării unei anumite măsuri de ordin penal în raport cu personalitatea celui evaluat, a programelor probaționale sau educaționale.

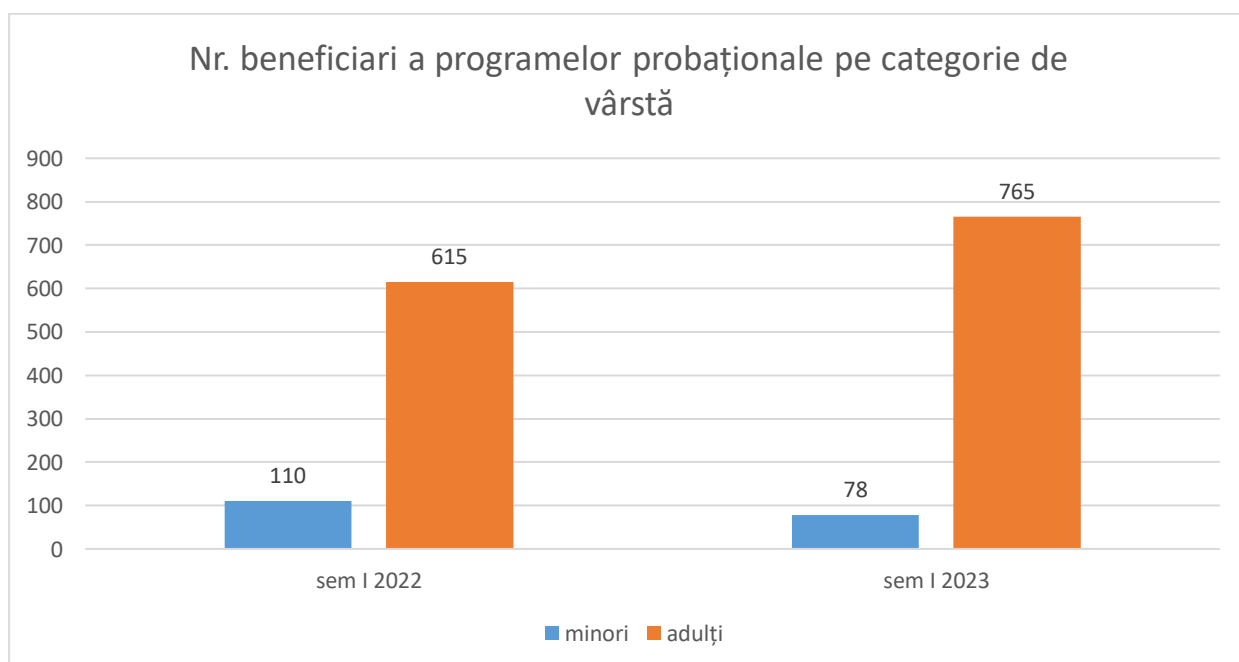
Monitorizarea implementării programelor de intervenție

În perioada de referință, au continuat eforturile de aplicare și monitorizare la nivel național a programelor specializate de lucru cu persoanele condamnate. Aceste programe probaționale au fost aplicate după evaluarea inițială a subiecților de probațiune, respectând criteriile de eligibilitate și principiile riscului și nevoilor, focusate pe nevoile criminogene identificate.

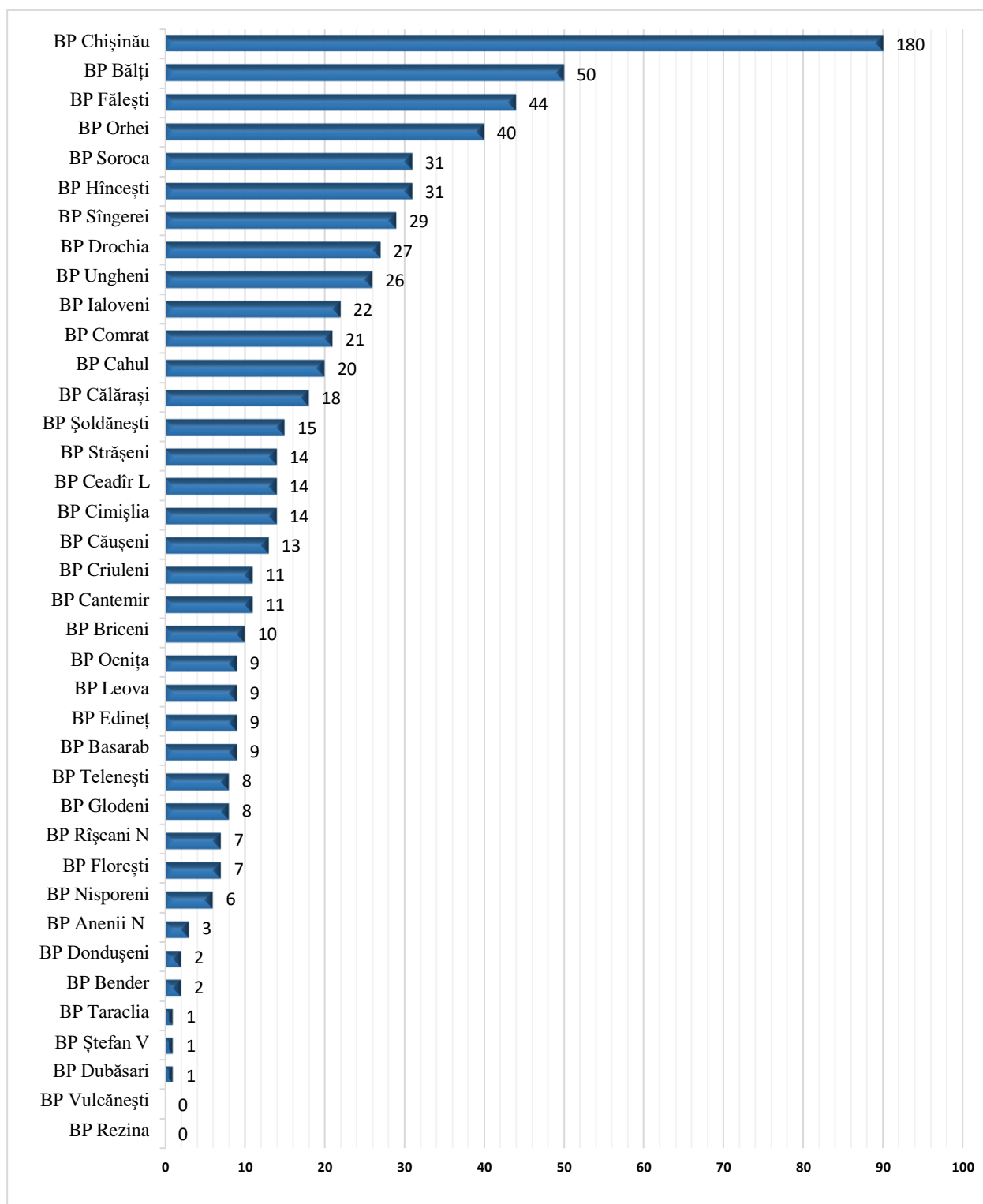
Astfel, în cadrul Inspectoratului Național de Probațiune, au fost aplicate în total 10 programe probaționale, implicând un număr de 843 de persoane. Programele probaționale au acoperit o gamă diversificată de infracțiuni, cu solicitări predominante pentru infracțiunile contra siguranței circulației pe drumuri publice, reprezentând 36% din totalul participanților.

Nr.	Program probațional	Nr. persoane implicate
1	Programul de reducere a abuzului de substanțe (PRAS)	54 persoane (3 minori, 51 adulți)
2	Program probațional de diminuarea agresivității	47 minori
3	Programul pentru reducerea comportamentelor pre-delincvenționale și infracționale ale copiilor și adolescenților aflați la risc	3 minori
4	Programul de pregătire pentru liberare a persoanelor care execută o pedeapsă privativă de libertate	108 persoane
5	Programul „Motivația spre schimbare”	102 persoane
6	Programul de asistență și consiliere a agresorilor familiari	57 persoane
7	Programul de consiliere individuală ”Unu la Unu”	107 persoane (12 minori, 95 adulți)
8	Program educativ „Cetățenie activă”	48 persoane
9	Programul probațional For CV	13 minori
10	Programul probațional antialcoolic și antidrug	304 persoane

În perioada semestrului I al anului 2022, numărul beneficiarilor implicați în programe de probaționale a fost de 725 de persoane. Cu trecerea în semestrul I al anului 2023, se observă o creștere semnificativă a numărului de beneficiari implicați în programul de probațiune. Astfel, în acest semestru, numărul acestora a ajuns la 843.

Implicarea persoanelor în programe per subdiviziuni teritoriale:

Se observă, de asemenea, o rată relativ redusă a sentințelor cu obligația proactivă "*de a participa la programe probaționale*", raportat la obligațiile restrictive. În perioada ianuarie-iunie 2023, au parvenit spre executare 315 sentințe cu această obligație, reprezentând 26% din numărul total de sentințe parvenite pe supraveghere.

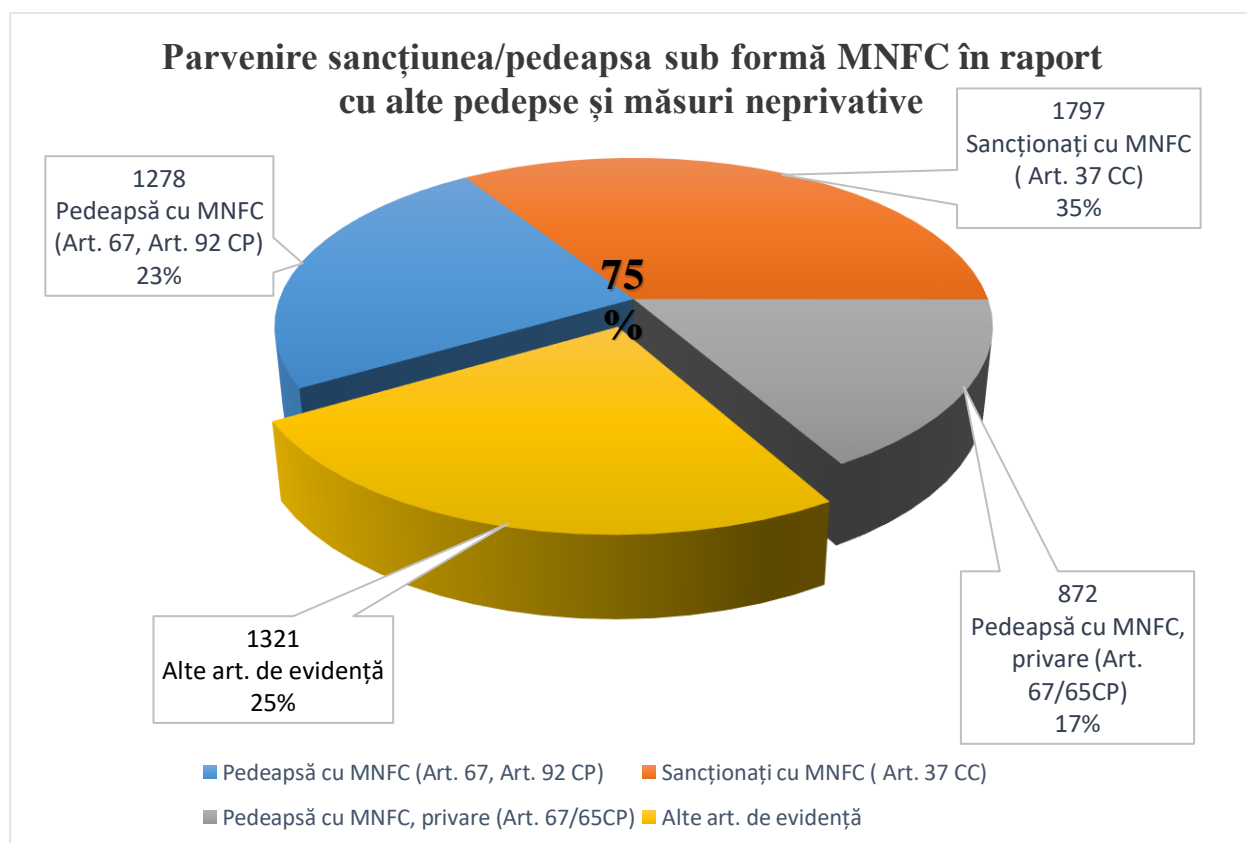
Comparând această rată cu aceeași perioadă a anilor precedenți, observăm o creștere semnificativă a hotărârilor judecătorești cu aplicarea obligației de a participa la programe probaționale: în 2020, procentul a fost de 10,8%, iar în iunie 2023, a crescut la 26%.

În vederea promovării unei aplicări sporite a programelor probaționale și extinderii paletii de obligații, în special a celor proactive, după cum s-a menționat în capitolul I, Inspectoratul Național de Probațiune a propus modificări și completări ale cadrului normativ (art. 90 alin. 6 CP).

În direcția cooperării cu instituțiile specializate din comunitate, am continuat să dezvoltăm mecanismul de referire pentru asigurarea participării la programul de consiliere a agresorilor familiari. Astfel, în perioada de referință, către Centrul de asistență și consiliere pentru agresori familiari din Drochia, A.O. ”Stimul” din raionul Ocnița, A.O. ” Schimbare pentru o viață mai bună” or. Căușeni și A.O. ”CNFACEM”, au fost referite 50 de persoane pentru a participa la acest program.

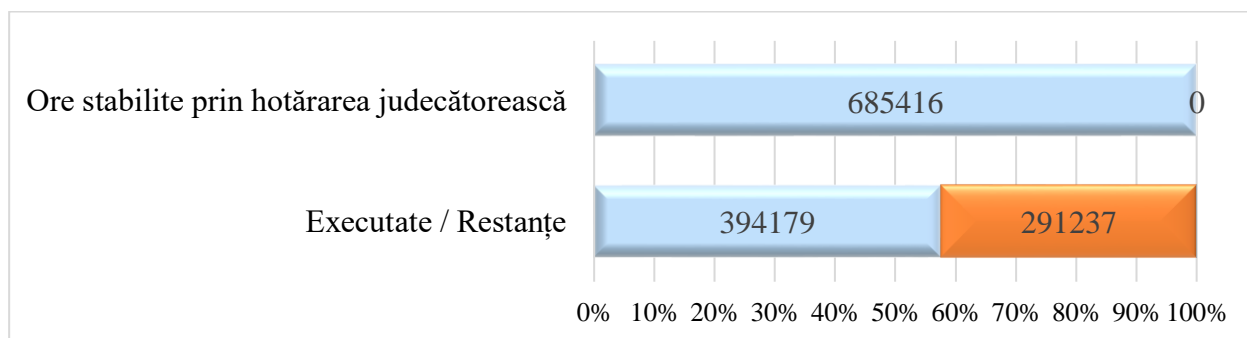
Executarea pedepsei penale/sanctiunii contravenționale sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității

În cursul primului semestru al anului 2023, Inspectoratul Național de Probațiune a gestionat un număr de 3947 hotărâri judecătorești cu aplicarea sancțiunii/pedepsei penale sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității. Dintre acestea, 2150 au fost pedepse penale, iar 1797 au fost sancțiuni contravenționale. Analiza generală a datelor statistice a relevat că ponderea condamnărilor/sanctiunilor la muncă neremunerată în folosul comunității este relativ mare, reprezentând 75% din totalul altor sancțiuni și măsuri neprivative.

Comparând cu aceeași perioadă a anilor precedenți, am observat o creștere a ratei hotărârilor judecătorești cu aplicarea sancțiunii contravenționale/pedepsei penale sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității: în 2020 procentul a fost de 66%, iar în iunie 2023 a ajuns la 75%.

În ceea ce privește executarea efectivă a muncii neremunerate, în perioada de referință s-au realizat 394 179 de ore din totalul de 685 416 ore stabilite.

Astfel, rata de executare a muncii neremunerate a fost de 61%. Pentru a interpreta aceste date, am luat în considerare mai multe aspecte, cum ar fi demersurile înaintate, disponibilitatea subiecților de probațiune de a participa, cererile de întrerupere a executării și hotărârile judecătorești recent parvenite spre executare.

Per subdiviziuni teritoriale situația este reprezentată:

% DE EXECUTARE							
1	BP Cantemir		77	20	BP Strășeni		60
2	BP Ceadr L		76	21	BP Ialoveni		60
3	BP Dubăsari		76	22	BP Ungheni		60
4	BP Criuleni		76	23	BP Drochia		59
5	BP Călărași		75	24	BP Florești		59
6	BP Bender		72	25	BP Hîncești		58
7	BP Ocnîța		70	26	BP Orhei		58
8	BP Vulcănești		70	27	BP Rîșcani N		58
9	BP Glodeni		69	28	BP Soroca		58
10	BP Cahul		69	29	BP Chișinău		57
11	BP Basarab		69	30	BP Briceni		56
12	BP Fălești		68	31	BP Edineț		56
13	BP Comrat		67	32	BP Bălți		53
14	BP Șoldănești		65	33	BP Cimișlia		48
15	BP Sîngerei		64	34	BP Dondușeni		48
16	BP Taraclia		64	35	BP Anenii N		45
17	BP Rezina		64	36	BP Nisporeni		41
18	BP Căușeni		63	37	BP Leova		40
19	BP Telenești		62	38	BP Ștefan V		38

Estimările arată că, datorită executării pedepsei penale/sancțiunii contravenționale sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității, bugetele locale au economisit aproximativ **8 319 354 lei**. Această sumă a fost calculată ținând cont de cuantumul minim al salariului în sectorul real și numărul de ore efectiv executate.

Economiile la bugetul statului dezaggregate per birou

Economii la bugetul statului				8 319 354 lei			
1	BP Chişinău	795998		20	BP Ştefan V		188863
2	BP Ungheni	412024		21	BP Ceadr L		181644
3	BP Bălţi	384756		22	BP Comrat		166945
4	BP Sîngerei	373252		23	BP Cantemir		155441
5	BP Drochia	342671		24	BP Străşeni		154541
6	BP Cahul	340209		25	BP Călăraşi		149050
7	BP Orhei	284348		26	BP Anenii N		145547
8	BP Soroca	284348		27	BP Taraclia		142754
9	BP Făleşti	274004		28	BP Teleneşti		141251
10	BP Ialoveni	265530		29	BP Rîşcani N		140055
11	BP Nisporeni	261743		30	BP Ocnîţa		129570
12	BP Criuleni	257056		31	BP Şoldăneşti		122137
13	BP Donduşeni	231138		32	BP Vulcăneşti		120551
14	BP Edineţ	229220		33	BP Cimişlia		118965
15	BP Floreşti	225859		34	BP Rezina		108527
16	BP Hînceşti	222995		35	BP Dubăsari		102965
17	BP Glodeni	220510		36	BP Leova		82727
18	BP Briceni	218948		37	BP Bender		71341
19	BP Căuşeni	209219		38	BP Basarab		62654

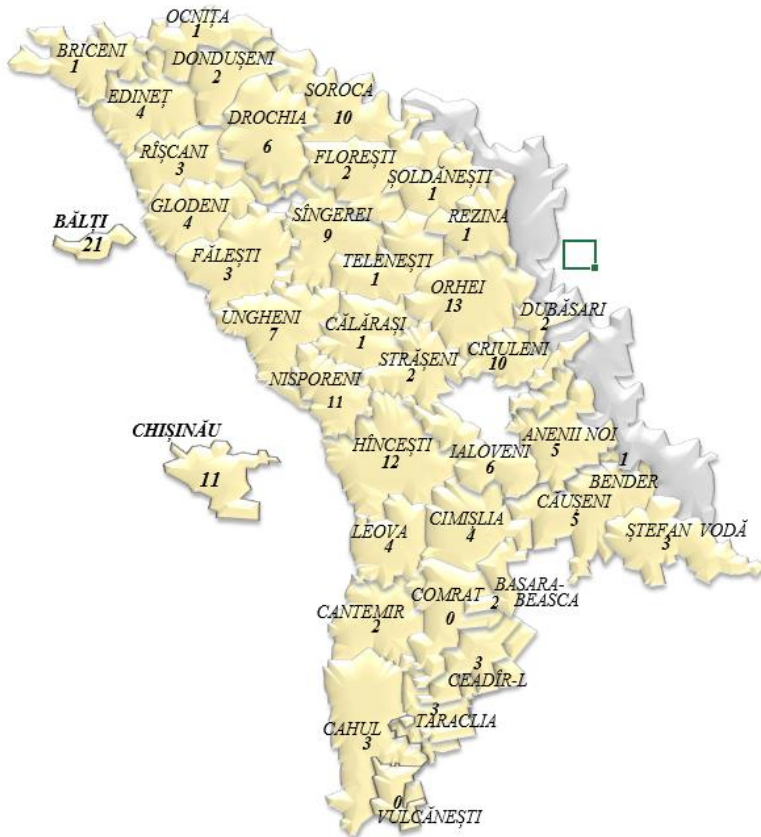
Subiecţii de probaţiune au fost antrenaţi în muncă neremunerată în instituţii non-profit sau organizaţii cu scop social, cum ar fi grădiniţe, spitale, centre de plasament şi centre pentru persoane cu dizabilităţi. Această implicare a subiecţilor de probaţiune în comunitate a avut un impact pozitiv asupra societăţii, oferind o contribuţie semnificativă în beneficiul acesteia.

Analiza datelor prezentate atestă o rată redusă a eschivării cu rea-voinţă de la executarea sancţiunii contravenţionale/pedepsei penale sub formă de muncă neremunerată în folosul comunităţii. În privinţa a 177 subiecţi (2,7%), sancţiunea aplicată a fost înlocuită cu arest contravenţional/închisoare, dintr-un total de 6579 de subiecţi luaţi în evidenţă.

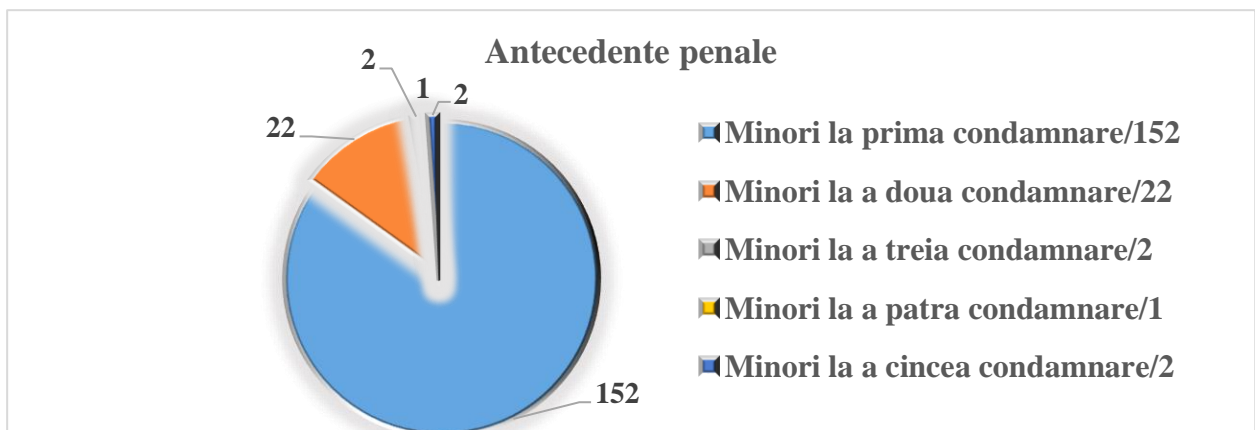
Monitorizarea activităţilor de resocializare şi reintegrare a minorilor, aplicarea programelor specializate de lucru cu minorii, identificarea cauzelor delicvenţei juvenile

Activitatea de probaţiune desfăşurată în privinţa minorilor s-a concentrat pe respectarea interesului superior al copilului în vederea protecţiei temporare a copiilor aflate în dificultate şi a reintegrării lor în societate.

Birourile de probaţiune au gestionat un număr de 179 dosare în privinţa minorilor, dintre care 58% au implicat suspendarea condiţionată a executării pedepsei. Birourile cu cei mai mulţi minori aflaţi în evidenţă fiind Bălţi – 21 minori; Orhei – 13 minori, Hînceşti- 12 minori; Chişinău, Nisporeni – 11 minori; Criuleni, Soroca – 10 minori.

Referitor la profilul subiecților minori ai probațiunii, majoritatea (152 minori) au fost la prima condamnare, iar 22 minori au avut a doua condamnare. Un număr mai mic de minori au avut a treia (2 minori), a patra (1 minor) și a cincea (2 minori) condamnare.

Conform datelor disponibile, cele mai frecvente categorii de infracțiuni comise de minori au inclus infracțiuni contra patrimoniului, sănătății publice și conviețuirii sociale, viața și sănătatea persoanei, precum și infracțiuni contra ordinii publice, în special huliganismul și infracțiuni privind viața sexuală.

Analiza rezultatelor evaluărilor subiecților minori a scos în evidență cauzele predominante care au stat la baza comportamentului infracțional la aceștia, printre care lipsa supravegherii din partea părinților, nevoi materiale și financiare nesatisfăcute, modele sociale și familiale negative, precum și deficiențe sociale și educative.

Categoriile de infracțiuni comise de minori

Categoriile de infracțiuni	Art.de condam.	Nr. minori	%
Furtul	186	55	33%
Huliganismul	287	20	12%
Infracțiuni privind viața sexuală	171-175	8	5%
Jaful	187	21	13%
Tîlhărie	188	4	2%
Conducerea mijlocului de transport în stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat sau în stare de ebrietate produsă de alte substanțe	264	7	4%
Circulația ilegală a drogurilor, etnobotanicelor sau analogii acestora fără scop de înstrăinare	217	1	1%
Pungășia	192		
<i>Alte articole</i>		63	30%
TOTAL		179	100%

Consilierii de probațiune au intervenit în mod adaptat la nevoile și particularitățile fiecărui minor, oferind asistență directă sau în colaborare cu specialiștii din instituțiile specializate din comunitate. Asistența minorilor a inclus consiliere psihologică (22 minori), consiliere juridică (9 minori), suport material (15 minori), cursuri gratuite de formare profesională (10 minori), cazare (1 minor) și implicarea în activități cultural-educative (11 minori).

Pentru a facilita reintegrarea socială și schimbarea comportamentului delincvent al minorilor, consilierii de probațiune au aplicat programe probaționale specializate, precum cele educative și cognitiv-comportamentale. În perioada de raportare, au fost aplicate 6 astfel de programe, implicând 78 de minori.

Activitatea de probațiune desfășurată în privința minorilor a avut ca principal obiectiv consilierea și reintegrarea lor în societate, având în vedere interesul superior al copilului. Prin aplicarea programelor specializate și intervenții adecvate, s-a încurajat schimbarea comportamentului delincvent și s-a oferit sprijin pentru reintegrarea socială a minorilor, cu scopul de a-i ajuta să-și construiască un viitor mai promițător.

Monitorizarea electronică

Direcția de Monitorizare Electronică a avut un rol esențial în aplicarea sistemului de monitorizare electronică, asigurând supravegherea și controlul persoanelor care se încadrează în anumite categorii prevăzute de lege.

În primul rând, monitorizarea electronică a fost aplicată persoanelor eliberate de pedeapsă penală în conformitate cu articolul 89 din Codul Penal al Republicii Moldova nr. 985/2002. Aceasta a avut scopul de a asigura o supraveghere eficientă asupra persoanelor eliberate, astfel încât să se respecte obligațiile și restricțiile impuse în vederea reintegrării lor în societate.

De asemenea, ME a fost utilizată și pentru controlul condamnaților care se deplasează fără escortă sau însoțire și/sau pentru cei care se deplasează pe o durată scurtă în afara penitenciarului, în

conformitate cu prevederile articolului 216 și 217 din Codul de Executare al Republicii Moldova nr. 443/2004.

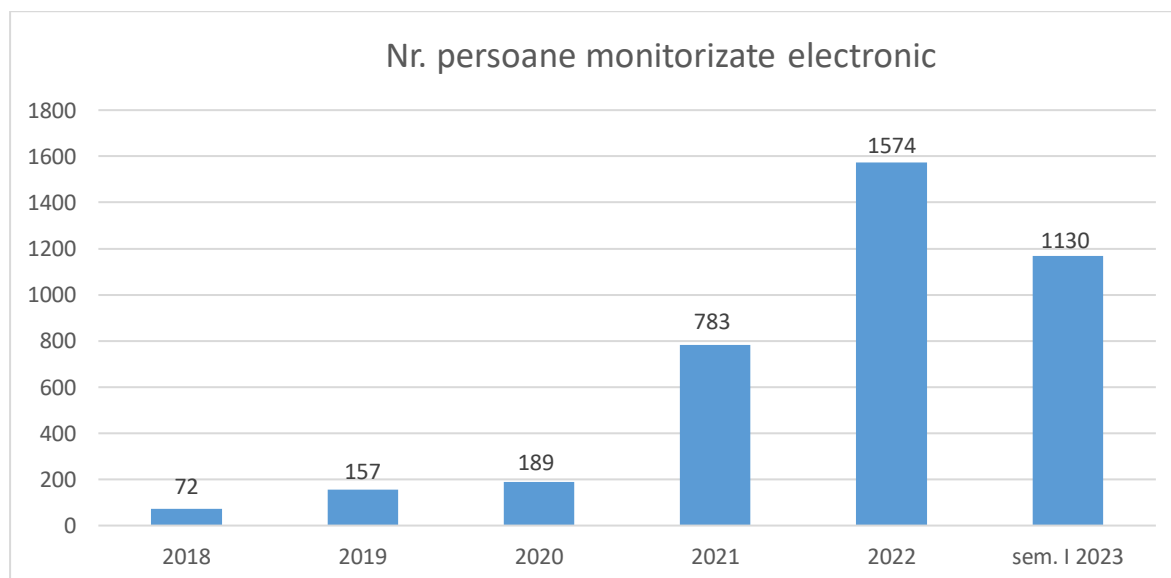
Un alt domeniu în care s-a aplicat monitorizarea electronică a fost pentru persoanele cărora li s-a impus o măsură preventivă cu stabilirea anumitor obligații sau restricții. Aceasta a permis supravegherea adecvată a acestor persoane, asigurându-se că respectă măsurile preventive stabilite de către instanțele de judecată.

Un alt aspect important a fost aplicarea ME în cazurile de violență în familie. Astfel, persoanele bănuite, învinuite sau inculpate de comiterea faptelor de violență în familie, precum și victimele sau membrii familiilor acestora au fost supuși monitorizării electronice în scopul verificării respectării obligațiilor impuse agresorilor.

În semestrul I al anului curent, activitatea Direcției de Monitorizare Electronică a fost asigurată de 12 angajați, care au gestionat un număr total de 1130 de persoane supuse monitorizării electronice.

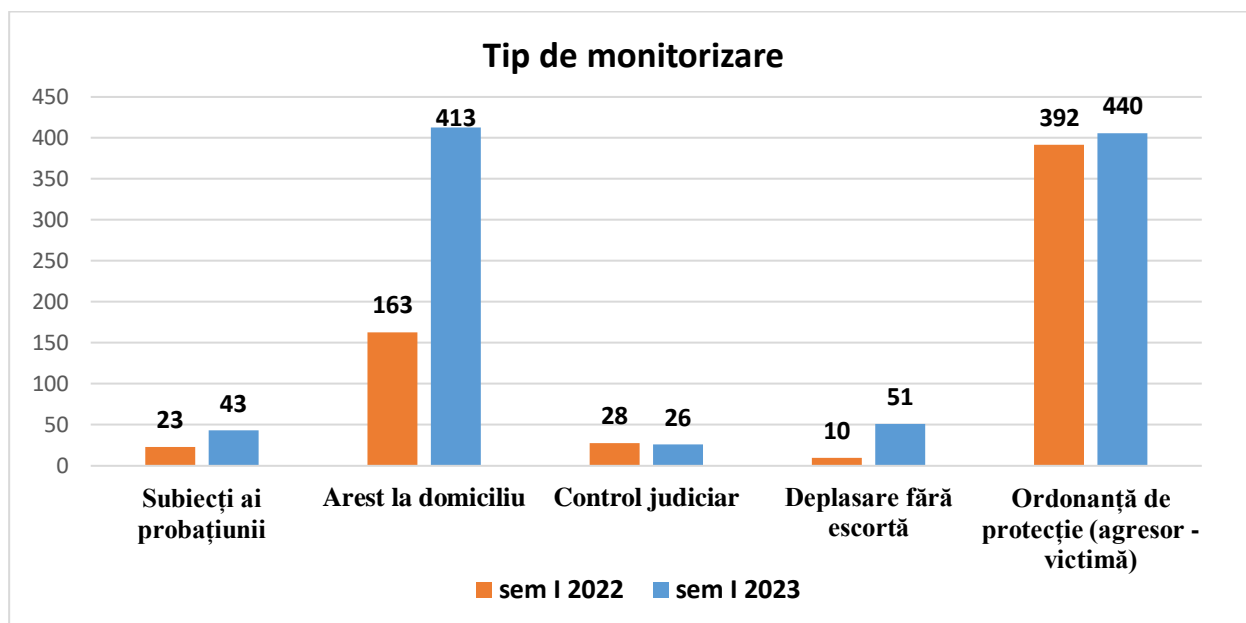
Tip monitorizare	Total monitorizați din cei parveniți 2023, sem.I	Rămase din 2022
Subiecți ai probațiunii	43	38
Arest la domiciliu	413	51
Control judiciar	26	4
Deplasare fără escortă	51	26
Ordonanță de protecție (agresor - victimă)	368	110
Total	939	229

De asemenea, observăm o creștere numerică a persoanelor monitorizate electronic din momentul implementării acestei măsuri.

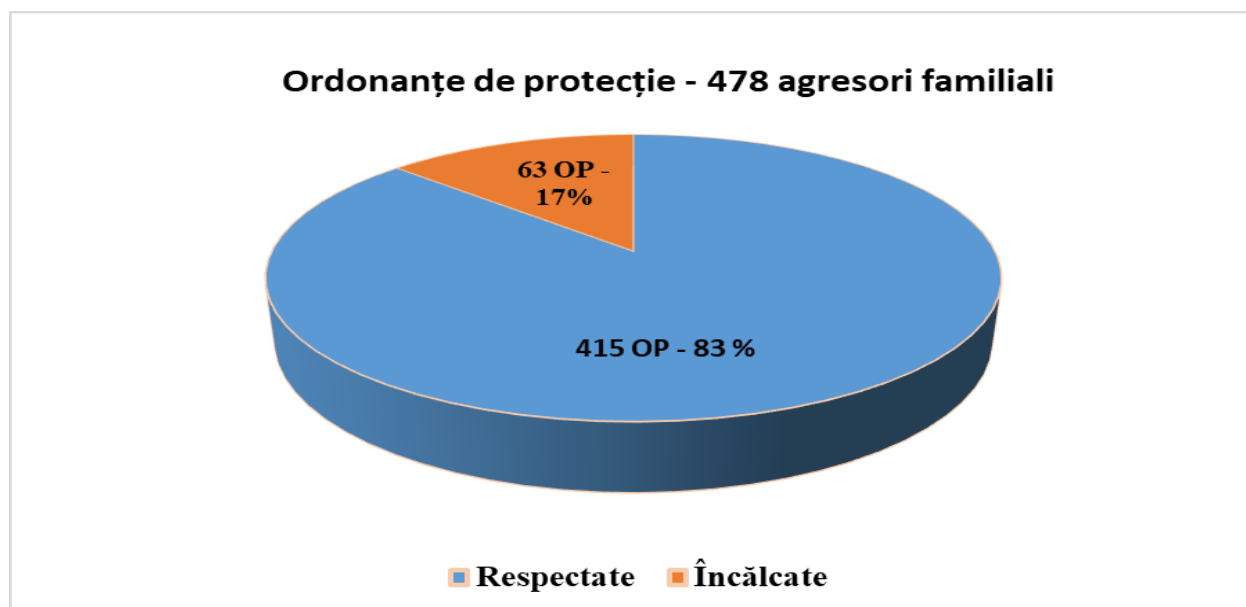
După cum putem observa, implementarea sistemului de monitorizare electronică, conform prevederilor Legii nr. 85 adoptată de Parlamentul Republicii Moldova la 11.06.2020 și intrată în vigoare la 03 ianuarie 2021, a avut un impact semnificativ asupra numărului de subiecți supuși monitorizării electronice. Această lege a introdus monitorizarea electronică a agresorilor familiari imediat după pronunțarea ordonanței de protecție a victimei violenței în familie. De asemenea, legea

a oferit și posibilitatea victimelor și membrilor familiei acestora să fie monitorizați electronic, cu acordul lor în formă scrisă.

Pe parcursul perioadei de raportare, au parvenit către Direcția de Monitorizare Electronică un total de 440 de ordonanțe de protecție, iar 478 (110 din 2022) agresori familiali au fost monitorizați electronic, dintre care 463 erau bărbați și 15 erau femei, iar 461 erau victime. În total, s-au înregistrat 795 de încălcări ale condițiilor tehnice, care au fost transmise la Inspectoratele de poliție.

Din numărul total de subiecți (agresori familiali) monitorizați electronic - 478 (100%), 415 subiecți (83%) au respectat măsurile de protecție stabilite în ordonanțele de protecție. Totuși, 63 de agresori au încălcat prevederile ordonanței de protecție, ceea ce a determinat sesizarea serviciului 112.

Raportăm că, începând cu implementarea monitorizării electronice pentru agresorii familiali în 2021, rata de recidivă a scăzut progresiv: în 2021 a fost de 19%, în 2022 a fost de 17%, iar în primul semestru al anului 2023 a scăzut la 13%. Acest fapt indică că monitorizarea electronică poate fi un instrument eficient în asigurarea respectării măsurilor de protecție stabilite în ordonanțele de protecție și a contribuit la creșterea siguranței victimelor de violență familială.

Analiza datelor privind comiterea infracțiunilor repetat și stabilirea cauzelor ce au determinat reiterarea comportamentului infracțional

Analiza datelor prezentate de către birourile de probațiune atestă faptul, că în perioada de referință, 148 subiecți au comis repetat crimă din 10326, ceea ce constituie o rată procentuală de 1,4.

Analiza detaliată a categoriilor de infracțiuni comise repetat arată că infracțiunile contra patrimoniului, infracțiunile în domeniul transporturilor, infracțiunile contra sănătății publice și conviețuirii sociale, infracțiunile contra vieții și sănătății persoanei și infracțiunile contra ordinii publice, în special huliganismul, prevalează în aceste cazuri.

Articolul de evidență a persoanelor care au comis crimă repetat

	Articolul de evidență în probațiune	Nr. persoanelor care au comis crimă repetat	%
1	Art. 65 CP	23	16%
2	Art. 67 CP	19	13%
3	Art. 65/67CP	5	3%
4	Art. 90 CP	92	62%
5	Art. 91CP	9	6%
	Total	148	100

În ceea ce privește cauzele care au determinat reiterarea comportamentului infracțional, datele statistice evidențiază următoarele aspecte: consumul de alcool sau droguri, atitudinile favorabile săvârșirii infracțiunilor, carențe socio-educative, tulburări de comportament, agresivitate și impulsivitate, influența grupurilor de prieteni sau apartenența la grupuri infracționale și violente, situația materială și financiară deficitară și lipsa unei ocupări constructive a timpului liber și a unui loc de muncă.

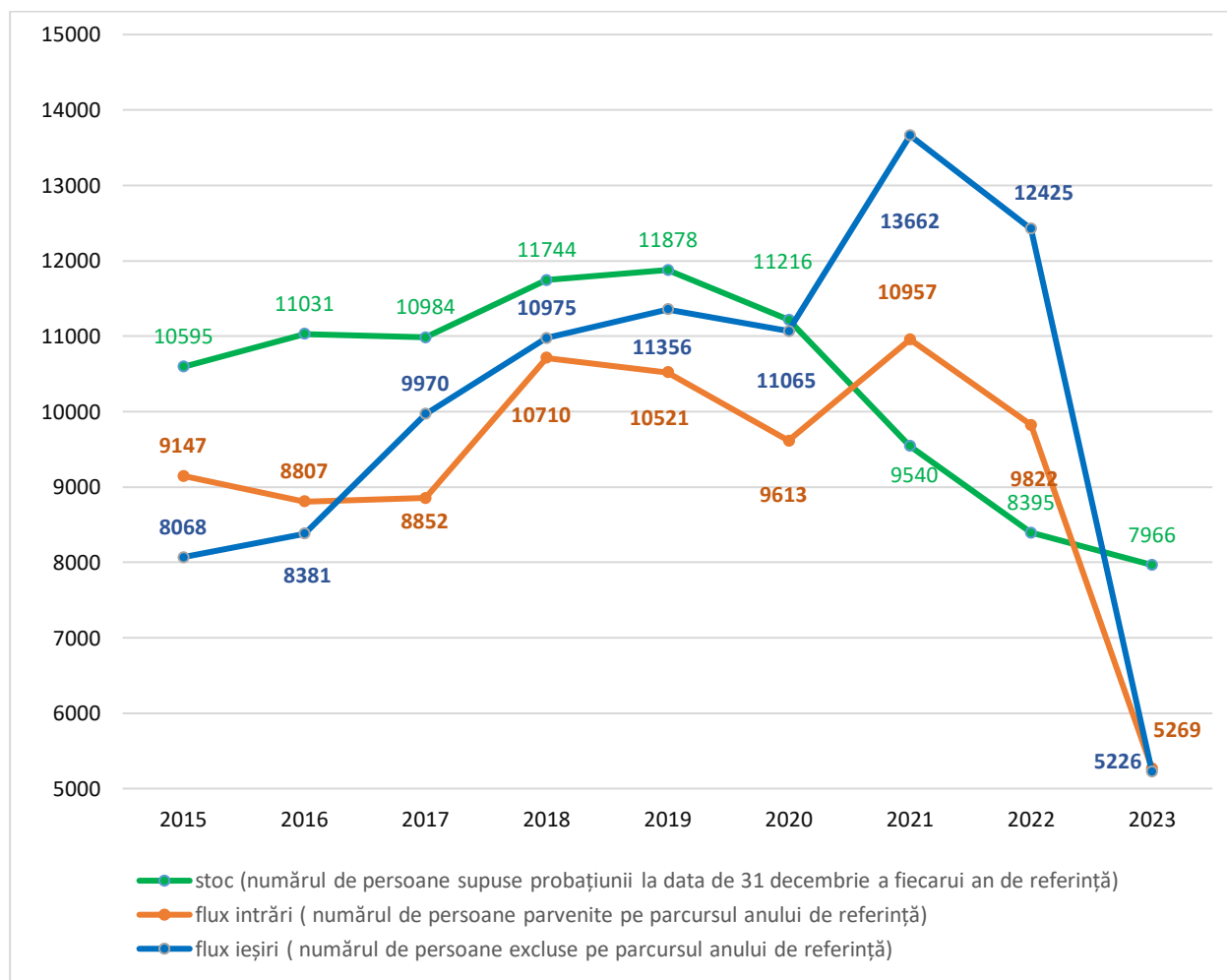
În vederea diminuării riscului de recidivă, au fost întreprinse acțiuni specifice de către consilierii de probațiune, cum ar fi intensificarea supravegherii subiecților, planificarea intervențiilor personalizate raportate la nivelul de risc estimat, evaluarea și monitorizarea continuă a procesului de supraveghere, implicarea subiecților în programe probaționale și dezvoltarea unei colaborări eficiente cu partenerii comunitari, care oferă servicii integrate pentru acoperirea nevoilor speciale ale subiecților probațiunii.

1.2. Analiza activității de probațiune – date statistice

Persoane în evidența sistemului de probațiune

La data de 31 iunie a anului 2023 consilierii de probațiune – manageri de caz lucrau cu 7966 de persoane supravegheate, mai mult de jumătate dintre acestea fiind persoane intrate în evidențele birourilor de probațiune pe parcursul anului 2023 și anume 5269 persoane; la acestea se adăugat lucrul cu 5226 persoane supravegheate care au ieșit din evidențele birourilor de probațiune, în cursul sem. I al anului 2023.

Nr. persoane în evidența sistemului de probațiune

Distribuția activității de asistență și consiliere

Procesul de intervenție în cadrul birourilor de probațiune a implicat o permanentă monitorizare și evaluare a cazurilor, având ca scop urmărirea modului în care beneficiarii corectează comportamentul sau soluționează problemele lor, precum și identificarea modificărilor apărute în situația lor. Această evaluare a avut drept scop aprecierea în ce măsură aceste schimbări influențează riscul de a comite noi infracțiuni și perspectivele lor de reintegrare socială, pentru a putea adopta măsuri corespunzătoare.

Pentru acordarea asistenței și consilierii necesare, birourile de probațiune au colaborat cu diferiți actori comunitari din rețeaua socială. Acești actori includ angajații organelor afacerilor interne, procuraturii, instituțiilor penitenciare, administrației publice locale, serviciilor de protecție socială, instituțiilor de învățământ, medicale și comunităților religioase, agențiilor teritoriale pentru ocuparea forței de muncă și asociațiilor obștești. Prin intermediul acestor colaborări, subiecții de probațiune au fost îndrumați către instituțiile specializate care să le ofere asistența necesară.

Atunci când subiectul de probațiune a acceptat să primească serviciile de asistență din partea autorităților publice, organizațiilor necomerciale sau a unui specialist în domeniu, consilierii de probațiune au acționat ca intermediari și i-au referit către instituția sau persoana respectivă.

Astfel, în primul semestru anul **2023**, subiecții de probațiune au beneficiat de asistență în conformitate cu nevoile identificate:

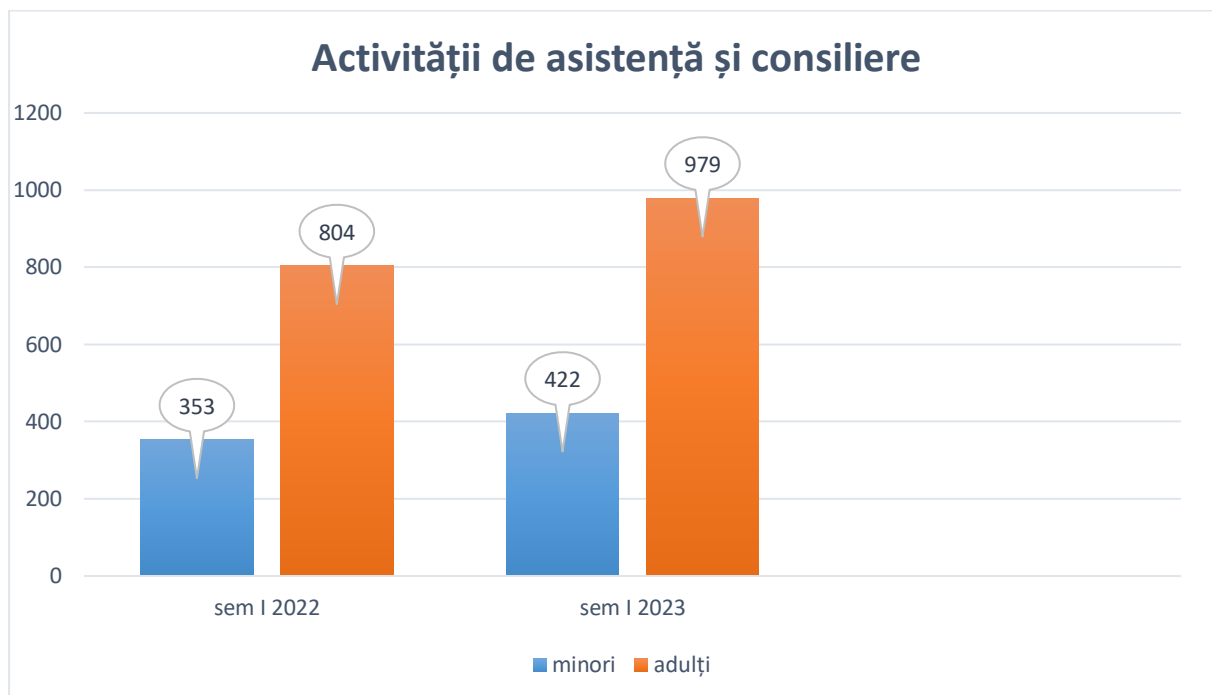
Serviciile prestate/ Instituție implicată		Instituții publice		Instituții private		TOTAL
		minori	adulți	minori	adulți	
1.	Servicii de ocupare a forței de muncă.	9	147	-	8	164
2.	Oferirea cursurilor gratuite de formare profesională.	7	6	-	-	13
3.	Angajarea în câmpul muncii.	-	47	1	15	63
4.	Perfectarea și eliberarea actelor de identitate; Restabilirea actelor de identitate.	1	74	-	1	76
5.	Consiliere psihologică.	47	37	-	1	85
6.	Consiliere familială.	37	47	-	-	84
7.	Consiliere educațională.	43	39	-	-	82
8.	Consiliere și reabilitare psihosocială.	6	15	-	-	21
9.	Asistență juridică.	1	83	-	3	87
10.	Consultații medicale.	1	63	-	1	65
11.	Servicii de reabilitare/recuperare.	-	1	-	-	1
12.	Tratament narcologic.	-	5	-	-	5
13.	Tratament alcoolic.	-	14	-	-	14
14.	Servicii de prevenire/testare.	24	14	-	49	87
15.	Ajutor social/material.	10	38	2	4	54
16.	Plasament temporar; Cazare.	0	3	0	0	3
17.	Activități cultural-educative.	233	164	-	100	497
TOTAL		419	797	3	182	1401

În semestrul I al anului **2022**, birourile de probațiune au oferit peste 1150 de servicii de asistență subiecților probațiunii. Aceste servicii au fost furnizate pentru a sprijini beneficiarii în corectarea comportamentului și pentru a rezolva problemele lor, contribuind la reducerea riscului de recidivă și la reintegrarea lor socială.

În semestrul I al anului **2023**, numărul serviciilor de asistență acordate a crescut semnificativ, ajungând la peste 1400. Această creștere arată eforturile continue ale birourilor de probațiune de a spori gradul de implicare și asistență acordată subiecților pentru a asigura o reintegrare mai eficientă și de succes în comunitate.

În ceea ce privește subiecții minori, în semestrul I al anului **2022**, 259 de minori au fost implicați în activități culturale educative în cadrul programului de probațiune. În semestrul I al anului 2023, numărul minorilor implicați în astfel de activități a fost de 233. Aceste activități culturale educative au avut ca scop să ofere subiecților minori oportunități de dezvoltare personală și educație, într-un mediu pozitiv și constructiv.

Referitor la subiecții adulți, în ceea ce privește serviciile de ocupare a forței de muncă, în semestrul I al anului **2022** au fost asistați 69 de persoane adulte. În prima jumătate a anului 2023, numărul persoanelor adulte asistate în acest sens a crescut semnificativ, ajungând la 147. Aceste servicii de ocupare a forței de muncă au avut ca scop să ofere subiecților adulți șanse mai mari de reintegrare pe piața muncii, facilitând astfel procesul de reintegrare socială.

Distribuția obligațiilor impuse prin hotărâre judecătorească

În ciuda eforturilor depuse în ultimii ani în organizarea Atelierelor de lucru regionale cu reprezentanții sistemului judecătoresc, se observă că rata aplicării obligațiilor pro active rămâne semnificativ mai mică în comparație cu cele restrictive. În perioada de referință, din cele aproximativ 2300 de persoane cu obligații stabilite, mai mult de 60% au avut obligația de a nu-și schimba domiciliul fără acordul organului competent, aproximativ 18% au avut obligația de a participa la programe probaționale, iar în jur de 7% au avut obligația de a presta muncă neremunerată în folosul comunității.

Aceste cifre indică o pondere mai mare a obligațiilor restrictive în comparație cu cele proactive, cum ar fi participarea la programe de reintegrare socială. Acest aspect poate sugera o nevoie de revizuire și îmbunătățire a abordării și promovării programelor de reintegrare, astfel încât să poată fi încurajată o implicare mai activă și mai eficientă a persoanelor sancționate în aceste programe.

Consilierii de probațiune trebuie să acorde o atenție specială în identificarea nevoilor individuale ale persoanelor sancționate și să ofere sprijin și orientare adecvată pentru a asigura o implicare mai consistentă în programele de reintegrare socială. Prin dezvoltarea și promovarea unor programe eficiente și personalizate, se poate stimula mai bine procesul de reintegrare socială a persoanelor sancționate și se pot reduce riscurile de recidivă în societate.

Nr. obligațiilor stabilite pentru anul 2023

Obligații stabilite	Nr. obligațiilor stabilite pentru anul 2023
Să nu-și schimbe domiciliul fără acordul organului competent	762
Să nu frecventeze anumite locuri	44

c) Să urmeze un tratament în caz de alcoolism, narcomanie, toxicomanie sau de boală venerică	16
c ¹) Să participe la un program special de tratament sau de consiliere în vederea reducerii comportamentului violent	25
Să acorde o susținere materială familiei victimei	3
Să repare daunele cauzate în termenul stabilit de instanță	6
Să participe la programe probaționale	248
Să presteze munca neremunerată în folosul comunității	81
Să fie supus monitorizării electronice	53

IV. PROMOVAREA IMAGINII ȘI VIZIBILITATEA SISTEMULUI DE PROBAȚIUNE

În scopul promovării pedepselor neprivative de libertate, birourile de probațiune au desfășurat numeroase activități de informare și sensibilizare cu privire la eficiența și avantajele pedepselor alternative, având ca scop promovarea justiției restaurative și asigurarea securității publice. Aceste activități au avut loc la nivel național și au fost susținute de diferiți actori comunitari.

Campaniile de informare organizate pe parcursul celor șase luni s-au axat pe diverse tematici relevante și au fost implicate un total de 38 de birouri de probațiune, care au desfășurat activități educative și de informare, cum ar fi seminare, lecții publice și mese rotunde, atât cu profesioniștii din domeniul conex tematicii, cât și cu publicul larg. În plus, au fost distribuite peste 1200 de materiale informative pentru a ajuta la conștientizarea și informarea cetățenilor cu privire la beneficiile pedepselor neremunerative de libertate și a măsurilor de probațiune.

De asemenea, au fost organizate 4 campanii naționale tematice, care au implicat un număr de 104 actori comunitari. Aceste campanii au abordat subiecte importante precum violența în familie, consumul și traficul ilicit de droguri, responsabilitatea penală a minorilor și delincvența juvenilă, alcoolul la volan și importanța mediului familial sănătos.

În total, aceste activități au inclus plasarea a 14 articole în mass-media locală, 245 de materiale informative pe panouri și distribuirea a 785 de materiale informative. De asemenea, în perioada raportată, în presa raională au fost publicate 9 articole ce vizează activitatea de probațiune. Articolele au fost publicate de către birourile de probațiune: Ialoveni - ziarul "IALOVENI", articolul: "Munca neremunerată în folosul comunității"; Glodeni - ziarului raional „Cîmpia Glodenilor, articolul: "Indiferența provoacă delincvența!"; "Munca neremunerată în folosul comunității – tip de pedeapsă penală non-privativă de libertate"; Drochia – ziarul "Glia Drochiană", articolul: "Drink&Drive – Program probațional ce educă conducătorii prinși băuți la volan"; Orhei – ziarul "Opinia Liberă", articolul: "Să consumi alcool și să conduci este o crimă!"; Cășărași – ziarul "Expresul", articolul: "Donează o carte pentru persoane aflate în dificultate"; Criuleni – ziarul "Est-Curier", articolul: "Cînd răbdarea nu-i o virtute"; Bălți – ziarul "SP", articolul: „Unde și sub ce formă își execută pedeapsa, persoanele condamnate la muncă neremunerată în folosul comunității”. Pentru postul de televiziune TVR Moldova, a fost realizat un reportaj cu genericul: „Tot mai multe persoane, monitorizate în R. Moldova prin intermediul brățărilor electronice”. A fost oferit un interviu la postul de televiziune TV8, în cadrul emisiunii "Moldova Gândește" cu genericul: "Istории tulburătoare:

copiii străzii între cerșetorie, droguri și riscul de exploatare sexuală”. A fost oferit un interviu pentru postul de radio local Media Cimișlia, cu genericul: ”Programul probațional ”Drin&Drive” - o obligațiune pentru conducătorii auto prinși la volan”.

Pe siteul www.probațiune.gov.md au fost publicate 12 articole ce țin de activitatea INP. Pe pagina de facebook a INP, pe parcursul anului 2023, sem. I, au fost plasate 212 de comunicate, privind activitatea INP și a birourilor de probațiune la nivel național.

Prin intermediul acestor eforturi de mediatizare și promovare, birourile de probațiune au continuat să-și consolideze rolul în asigurarea securității publice și în promovarea reintegrării sociale a persoanelor sancționate. Aceste activități sunt orientate de a avea un impact pozitiv în educarea și conștientizarea publicului cu privire la eficiența și importanța pedepselor neremunerative de libertate în asigurarea securității și protecției comunității.

De asemenea, în contextul promovării activității instituției la nivel internațional, în perioada 4-5 aprilie 2023, reprezentantul Inspectoratului Național de Probațiune din Republica Moldova a participat la Conferința Internațională cu tematica *"Recrutarea, formarea și dezvoltarea profesională a personalului din penitenciare și de probațiune care implementează sancțiuni și măsuri penale"*. Această conferință a avut loc la Palatul Consiliului Europei, Strasbourg, Franța, și a reunit reprezentanți din statele membre ale Consiliului Europei pentru a împărtăși experiențele și bunele practici privind resursa umană din sistemul corecțional.

În cadrul conferinței, au fost prezentate experiențele din diferite țări, inclusiv Georgia, Norvegia, Slovenia, Franța, Spania și Bosnia & Herțegovina, privind recrutarea, formarea continuă și dezvoltarea profesională a personalului din sistemul corecțional. Reprezentantul din Republica Moldova a avut o prezentare a experiențelor și practicilor sistemului de probațiune din țară.

De asemenea, au fost abordate proiectele de cooperare ale Consiliului Europei și informații referitoare la Programul de educație în domeniul drepturilor omului pentru profesioniștii din domeniul juridic (HELP), constatările și recomandările relevante ale Comitetului pentru Prevenirea Torturii (CPT) privind recrutarea, formarea și dezvoltarea personalului, precum și jurisprudența relevantă a Curții Europene a Drepturilor Omului.

Această conferință a reprezentat un important schimb de experiențe și bune practici în valorificarea resursei umane din cadrul sistemului corecțional european. Participarea la acest eveniment a contribuit la promovarea imaginii sistemului de probațiune din Republica Moldova la nivel internațional și la creșterea colaborării cu alte state membre ale Consiliului Europei în domeniul penitenciarelor și probațiunii.

V. DIRECȚII PRINCIPALE DE ACȚIUNE PENTRU SEMESTRUL II 2023

Pentru următorul semestru al anului 2023 au fost planificate și alte obiective, după cum urmează:

- 1) Elaborarea Clasificatorului funcțiilor, nivelului de studii și condițiilor specifice funcțiilor publice din organele de probațiune;
- 2) Promovarea către Ministerul Finanțelor a propunerilor privind acordarea sporurilor cu caracter specific personalului din organele de probațiune;
- 3) Pilotarea unui program de schimbare cognitiv-compartmentală pentru minori;

- 4) Organizarea Centrului de asistență și consiliere pentru minori;
- 5) Crearea unui sistem electronic de management al dosarelor în probațiune;
- 6) Stabilirea de noi parteneriate naționale (GIZ, OBM) și internaționale (Georgia, România, statele baltice);
- 7) Executarea bugetului INP în vederea achiziționării de bunuri și servicii stringent necesare;
- 8) Achiziționarea echipamentului de monitorizare electronică performant.

Anexa 1. Tabel privind gradul ocupațional în aparatul central și subdiviziunile teritoriale ale INP pentru perioada de raportare

Nr. d/o	Denumirea subdiviziunii structurale	Nr. de funcții conform statutului de personal	Nr. de funcții ocupate	Nr. de funcții vacante/ temporar vacante	% Funcții vacante
1	Conducerea	3	3	0	-
2	Direcția resurse umane	5	3	2	40%
3	Direcția activitate analitică	6	3	3	50%
4	Direcția probațiune	5	3	2	40%
5	Direcția juridică	5	3	2	40%
6	Direcția financiară	5	2	3	60%
7	Direcția achiziții publice și patrimoniu	6	2	4	67%
8	Direcția monitorizare electronică	14	12	2	15%
9	Serviciul secretariat	1	1	0	-
10	Șoferii	2	2	0	-
11	Centrul instructiv-metodic	1	0	1	100%
12	Inspectoratul regional de probațiune Nord (cu statut de serviciu)	2	0	2	100%
13	Inspectoratul regional de probațiune Centru (cu statut de serviciu)	2	1	1	50%
14	Inspectoratul regional de probațiune Sud (cu statut de serviciu)	2	0	2	100%
15	Biroul de probațiune Chișinău (cu statut de direcție generală)	49	38	11	23%
16	Biroul de probațiune Anenii Noi (cu statut de secție)	6	5	1	17%
17	Biroul de probațiune Bălți (cu statut de direcție)	12	11	1	9%
18	Biroul de probațiune Basarabeasca (cu statut de serviciu)	2	2	0	-
19	Biroul de probațiune Bender (cu statut de serviciu)	3	3	0	-
20	Biroul de probațiune Briceni (cu statut de direcție)	6	6	0	-
21	Biroul de probațiune Cahul (cu statut de direcție)	10	9	1	10%
22	Biroul de probațiune Cantemir (cu statut de secție)	4	4	0	-
23	Biroul de probațiune Călărași (cu statut de direcție)	6	4	2	34%
24	Biroul de probațiune Căușeni (cu statut de direcție)	7	7	0	-
25	Biroul de probațiune Ceadâr-Lunga (cu statut de direcție)	7	6	1	15%
26	Biroul de probațiune Cimișlia (cu statut de secție)	4	4	0	-
27	Biroul de probațiune Comrat (cu statut de secție)	6	5	1	17%
28	Biroul de probațiune Criuleni (cu statut de direcție)	7	7	0	-
29	Biroul de probațiune Dondușeni (cu statut de secție)	5	3	2	40%
30	Biroul de probațiune Dubăsari (cu statut de serviciu)	3	3	0	-
31	Biroul de probațiune Drochia (cu statut de direcție)	8	8	0	-

32	Biroul de probațiune Edineț (cu statut de direcție)	7	5	2	29%
33	Biroul de probațiune Fălești (cu statut de secție)	5	3	2	40%
34	Biroul de probațiune Florești (cu statut de direcție)	7	7	0	-
35	Biroul de probațiune Glodeni (cu statut de secție)	4	4	0	-
36	Biroul de probațiune Hîncești (cu statut de direcție)	10	9	1	10%
37	Biroul de probațiune Ialoveni (cu statut de secție)	6	6	0	-
38	Biroul de probațiune Leova (cu statut de secție)	5	4	1	20%
39	Biroul de probațiune Nisporeni (cu statut de secție)	5	4	1	20%
40	Biroul de probațiune Ocnița (cu statut de secție)	4	3	1	25%
41	Biroul de probațiune Orhei (cu statut de direcție)	9	8	1	12%
42	Biroul de probațiune Rezina (cu statut de secție)	4	3	1	25%
43	Biroul de probațiune Rîșcani (cu statut de secție)	5	5	0	-
44	Biroul de probațiune Sîngerei (cu statut de direcție)	7	7	0	-
45	Biroul de probațiune Soroca (cu statut de direcție)	8	7	1	13%
46	Biroul de probațiune Strășeni (cu statut de secție)	6	5	1	17%
47	Biroul de probațiune Șoldănești (cu statut de secție)	4	3	1	25%
48	Biroul de probațiune Ștefan Vodă (cu statut de secție)	5	4	1	20%
49	Biroul de probațiune Taraclia (cu statut de secție)	4	3	1	25%
50	Biroul de Probațiune Telenești (cu statut de secție)	5	3	2	40%
51	Biroul de probațiune Ungheni (cu statut de direcție)	8	8	0	-
52	Biroul de probațiune Vulcănești (cu statut de serviciu)	3	2	1	34%
	Total:	325	263	62	19%